

**ERFARINGSRAPPORT FRA UDDANNELSEN
MASTER I IT, SPROG OG LÆRING**

Signe Hvid Maribo

FORORD 3

1. BESKRIVELSE AF UDDANNELSEN - NY ORDNING 2002 4

1.1 UDDANNELSENS MODULOPBYGNING 5

1.2 FAG OG MODULERS PLACERING 6

**2. VIDEREUDVIKLING AF NETBASERET PORTFOLIOMODUL (DELPROJEKT 1)
6**

2.1 IT OG LÆRING 6

2.2 IT OG SPROGLIGE LÆRINGPROCESSER 7

2.3 PORTFOLIO 8

**3. NY EVALUERINGSMETODE PÅ "IT, SPROG, LEDELSE OG KNOWLEDGE
MANAGEMENT" (DELPROJEKT 2) 10**

3.1 MODULBESKRIVELSE 10

3.2 PRØVEBESKRIVELSE 12

3.3 FORBEDRET LÆRINGSUDBYTTE? 13

**4. STUDIEVEJLEDNING OG INFORMATIONSMATERIALER (DELPROJEKT 3)
14**

4.1 PRÆSENTATION AF UNDERSØGELSEN 15

4.2 RESULTATERNE AF UNDERSØGELSEN 16

4.3 DEN NYE EKSTERNE WEB 19

5. YDERLIGERE FAGBESKRIVELSER 20

5.1 IT OG MUNDTLIGHED 21

6. KONKLUSION 24

FORORD

Uddannelsen Master i It, Sprog og Læring har deltaget i projekt Flexnet siden projektets start i november 2001. På daværende tidspunkt var uddannelsen allerede netbaseret og modulopbygget. Vi har derfor valgt at fokusere på følgende 3 delprojekter, som alle ligger inden for udvikling af fleksibel netbaseret undervisning:

1. Videreudvikling af netbaseret portfolio-modul
2. Udvikling af ny evalueringsform
3. Den virtuelle studievejledning - udvikling af et website med studieinformation til nye og potentielle studerende

Denne rapport tjener som dokumentation for de 3 delprojekter. Rapporten rummer også den reflekterede beskrivelse af de moduler, der er blevet omlagt i forbindelse med projektet.

Bemærk, at delprojekt 2 også behandles i Flexnet-antologien (bidrag af Annette Lorentsen) og at en del af portfoliomethoden i delprojekt 1 er beskrevet i leverancen fra det tværgående projekt "Procesorienterede værktøjer – portfolio og logbog".

Signe Hvid Maribo, dec. 2003

Aalborg Universitet og Handelshøjskolen i Århus
Deltagere i uddannelsesgruppen:
Signe Hvid Maribo, HHÅ (redaktør)
Ole Lauridsen, HHÅ
Annette Lorentsen, AAU
Kirsten Jæger, AAU
Stine Rasmussen, AAU
Gitte Stavad Andersen, HHÅ

1. BESKRIVELSE AF UDDANNELSEN - NY ORDNING 2002

Formålet med uddannelsen er at kvalificere den studerende til at integrere IT optimalt i enhver form for sprogformidling samt til selv at producere IT-baserede læringsmaterialer; desuden kvalificeres den studerende til at varetage funktionen som IT-vejleder inden for området.

Uddannelsen er en 2-årig deltidsuddannelse normeret til 60 ECTS-points (European Credit Transfer System). Uddannelsen kan også tilrettelægges som et særligt etårigt heltidsforløb. Uddannelsen omfatter i alt 4 prøver samt et masterspeciale. De to første årgange (2000 og 2001) læser under en gammel ordning, idet studiet i sommeren 2002 blev reduceret fra 90 ECTS til 60 ECTS-points.

Undervisningen er tilrettelagt som fjernstudium med begrænset fremmøde. Uddannelsen benytter Handelshøjskolens læringsplatform CampusNet. Hvert studieår afholdes i alt 4 weekendseminarer – 2 i hvert semester. Seminarerne afholdes fra fredag kl. 16.30 til lørdag kl. 16.00. Om søndagen er der mulighed for værkstedsarbejde med instruktorer til stede. Her arbejder de studerende i grupper med deres projekter og it-produkter.

1.1 UDDANNELSENS MODULOPBYGNING

Uddannelsen er modulopbygget, og de enkelte moduler kan tages uafhængigt af hinanden. Hvert modul afsluttes af en evaluering. I illustration 1 ses en oversigt over de enkelte modulers fag, evalueringsform og vægt.

Modul	Fag og vejledning	Evaluering	
It, sprog og læreprocesser	It og læring It og sproglige læringsprocesser Portfoliovejledning	Skriftlig portfolio med mundtlig eksamen	15
Specialiseringskursus i sproglæring og it-resourcer	It og mundtlighed	Bevarelse af to problemstillinger i debatkonferencen eller afholdelse af mundtligt oplæg ifm. weekendseminar.	5
Specialiseringskursus i sproglæring og it-resourcer	It, sprog og ledelse	Besvarelse af to problemstillinger i debatkonferencen eller afholdelse af mundtligt oplæg i forbindelsen med weekendseminar	5
It produkt	It-teknologi i produktion af læringsmateriale 1 It-teknologi i produktion af læringsmateriale 2	Fri skriftlig prøve	15
It projekt	It-teknologi i produktion af læringsmateriale 3 Projektvejledning	Fri mundtlig prøve på basis af projektrapport	10
Masterspeciale	Specialevejledning	Fri selvstændig afhandling	15

Illustration 1: Uddannelsens moduler

1.2 FAG OG MODULERS PLACERING

Det er muligt for den studerende at følge fagene i den rækkefølge, de ønsker. Af planlægningsmæssige årsager udbydes de dog i en fastlagt og anbefalet rækkefølge. Modulernes varighed varierer fra 1 til 2 semestre. I nedenstående oversigt (Ill. 2) ses placeringen af de fag, der sammen med vejledningen udgør modulerne.

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
It, sprog og læreprocesser 1 m. portfoliovejledning	It, sprog og læreprocesser 2m. portfoliovejledning	Specialiseringskurser i sproglæring og it-ressourcer: 1. It og mundlighed2. It, sprog og ledelse	Masterspeciale
It-teknologi i produktion af læringsmateriale 1	It-teknologi i produktion af læringsmateriale 2	It-teknologi i produktion af læringsmateriale 3	

Illustration 2: Fagenes placering

Den mørke markering angiver de fag, der indgår i modulet It, sprog og læreprocesser med portfolio, som beskrives i det næste afsnit.

2. VIDEREUDVIKLING AF NETBASERET PORTFOLIOMODUL (DELPROJEKT 1)

På uddannelsens første år benyttes portfolio som læringsredskab, og prøve 1 efter første år er baseret på en eksamensportfolio. Den brugte portfolio model er udviklet af Annie Aarup Jensen og Kirsten Jæger fra Aalborg Universitet i samarbejde med Lone Ambjørn, Handelshøjskolen i Århus. I modulet indgår de to fag It og læring samt It og sproglige læringsprocesser, som begge er beskrevet i det følgende.

2.1 IT OG LÆRING

Det overordnede mål med dette fag er

- at give et overblik over generel læringsteori og opfattelsen af it-støttet læring inden for forskellige læringsteoretiske skoler
- at give dybdegående viden om centrale begreber inden for moderne læringsteori og viden om, hvordan disse begreber kan realiseres ifht. konkrete læreprocesser med brug af informations- og kommunikationsteknologiske redskaber
- at fremme den studerendes refleksion og erfaringsdannelse i relation til brug af IT i praktiske læringsprocesser

Indhold

IT og generel læringsteori

Afsæt for det samlede modul er introduktion til IT og læringsteori. Herefter behandles centrale begreber inden for moderne læringsteori så som refleksion, erfaring, begrebet evaluering (herunder 'self /peer assessment') og selvstyret læring.

IT og problembaseret læring

I denne blok introduceres til brug af informations- og kommunikationsteknologiske redskaber i problembaseret læring. Blokken indledes med en læringsteoretisk introduktion til problembasering og problemorienteret projektarbejde. Herefter behandles informations- og kommunikationsteknologiens rolle ved opbygningen af virtuelle rum for problemorienteret projektarbejde. Der fokuseres særligt på samarbejde om læring/vidensopbygning i virtuelle rum.

Form og forløb

En oversigt over kurset samt en introduktion til centrale begreber vil blive givet som 'face-to-face'-forelæsninger på semestrets 2 weekendseminarer.

Modulets stofområde præsenteres herudover ved hjælp af såkaldte netforelæsninger, som udgør 'skelettet' for de vidensområder, modulet behandler. I forbindelse med hvert begreb eller emne introduceres til videreførende studier i form af bøger og/eller links. Netforelæsningerne ligger som hjemmesider på nettet, men kan downloades som pdf-filer (Acrobat Reader).

Arbejdet med netforelæsninger og videreførende studier sker som selvstudier med mulighed for løbende at stille spørgsmål til den tilknyttede kursislærer i kursets debatforum i CampusNet.

Til faget er knyttet to debatfora. Et debatforum til netforelæsningerne/selvstudiedelen, hvor den studerende kan stille spørgsmål til kursislæreren og få besvaret disse. Alle studerende samt kursislæreren og en diskussionsmoderator er medlemmer af debatrummet.

Den samme kreds af personer er tilknyttet et debatforum, som omhandler anvendelse af den tilegnede teoretiske viden i relation til konkrete eksempler. I rummet bedes de studerende tage stilling til og diskutere en række konkrete eksempler på it-brug samt udveksle egne erfaringer. Diskussionen ledes af en moderator.

En væsentlig del af dette delmodul er brugen af den studerendes portfolio. Se pkt. 2.3 for beskrivelse af portfoliomodellen.

2.2 IT OG SPROGLIGE LÆRINGPROCESSE

Det overordnede mål med dette fag er at bibringe de studerende det teoretiske fundament for udvikling af såvel en reflekterende holdning til inkorporering af it i sprogundervisning og sproglæring som kompetence i kritisk at vurdere forskellige sprogteknologiske værktøjers læringsmæssige potentiale. Som et led heri skal de studerende bibringes en teoretisk viden om udvalgte emner inden for it, frem-

medsprogspædagogik og andetsprogstilegnelse, og de skal sættes i stand til i praksis at indtænke anvendelse af computermediet i oparbejdelsen af de grundlæggende sproglige færdigheder.

Indhold

Faget opbygges som en vekselvirkning imellem teori og praksis. I fagets teoretiske del indgår indføring i udvalgte emner inden for computerstøttet sproglæring, fremmedsprogspædagogik (med fokus på lærerens andel i læringsprocessen) og andetsprogstilegnelse (med fokus på de mentale processer, der hos sproglærlæreren ligger til grund for læring af et fremmedsprog). Disse tre områder sættes i gensidig relation til hinanden med henblik på en belysning af, hvordan og i hvilket omfang sprogteknologiske værktøjer kan bidrage med nye input og understøtte læringsprocesserne i oparbejdelsen af færdighederne inden for sproglig produktion (skrive, tale) og sproglig reception (læse, lytte).

I fagets praktiske del får de studerende lejlighed til løbende at diskutere og afprøve teoriernes anvendelighed i praksis. Der vil, på et indledende niveau, blive stillet konkrete opgaver, fx i form af udvikling af forslag til mindre afgrænsede undervisningsforløb med integration af IT samt afprøvning af udvalgte sprogteknologiske værktøjer med efterfølgende evaluering af deres kompatibilitet med de grundlæggende principper inden for sproglig læring.

Form og forløb

Faget afvikles på samme vis som søsterfaget "It og læring", dvs. som en kombination af face-to-face undervisning, netforelæsninger, debat og spørgsmål i debatfora samt portfoliovejledning. Se beskrivelse i pkt. 2.1.

2.3 PORTFOLIO

En væsentlig del af dette modul er brugen af den studerendes portfolio. I det følgende beskrives brugen af portfolioen i korte træk. En dybdegående beskrivelse af portfoliomethoden og den anvendte model findes beskrevet under Procesorienterede værktøjer i Learningnet.dk.

I den portfoliomodel, som anvendes på uddannelsen er det indtænkt, at portfolioarbejdet foregår i forskellige 'rum'. Portfolioarbejdet består således af følgende elementer:

	Privat portfolio	Det fælles vejledningsrum	Eksamensportfolio
Studerende	x	x	x
Vejleder	Ingen adgang	X(i rollen som facilitator/støtte for de studerendes arbejde)	X(i rollen som bedømmer af den studerendes arbejde)
Censor	Ingen adgang	Ingen adgang	X(i rollen som bedømmer af den studerendes arbejde)

Illustration 3: De forskellige rum i portfoliomodelen

Den private portfolio

Den private portfolio er helt privat og personlig. Den er tænkt som det opsamlingssted, hvor alle produkter, overvejelser m.v. lægges, og hvorfra der efterhånden udvælges, hvilke materialer det vil være mest hensigtsmæssigt at diskutere i det fælles vejledningsrum.

Derudover er den private portfolio det sted, hvor man kan lægge de private refleksioner og overvejelser, der ikke ønskes kommenteret, eller som på anden måde vedrører den enkeltes eget projekt. Den private portfolio kan samles i eget tekstbehandlingsprogram. Der kan også anvendes andre elektroniske tankestrukturerende og læringsstøttende værktøjer efter den studerendes eget valg.

Det fælles vejledningsrum (vejledningsportfolio)

Ved studiestart opdeles de studerende i to grupper, som får tildelt hver sin vejleder. Hver gruppe har sit eget rum på Campusnet. Tekster, som vejlederen skal læse og forholde sig til, lægges i dette fælles vejledningsrum. Det fælles vejledningsrum bevirker, at de øvrige studerende i gruppen også har mulighed for at læse og forholde sig til den enkelte studerendes bidrag. Vejlederens respons på de enkelte indlæg lægges også i det fælles vejledningsrum.

I vejledningsrummet vil de studerende og vejlederen typisk bearbejde og diskutere to aspekter af de studerendes arbejde:

- 1) de studerendes overvejelser om og udbytte af fagene "It og læring" og "It og sproglige læringsprocesser", samt hvor det er relevant i den faglige sammenhæng
- 2) problemstillinger fra de studerendes arbejdspraksis, klippet fra den private portfolio

Efterhånden som de studerende finder sammen i mindre grupper, får disse grupper tildelt deres eget rum, og vejledningen foregår efterfølgende i disse rum.

Eksamensportfolioen

Eksamensportfolioen kan sammenlignes med en rapport, forstået på den måde at det skal være en selvstændigt udarbejdet portfolio, der indleveres til bedømmelse og ligger som udgangspunkt for mundtlig eksamen. Eksamensportfolioen udarbejdes på grundlag af den private portfolio og de kommentarer, man som studerende har fået til årets arbejde i vejledningsrummet.

Til eksamensportfolioen udvælges et emne ud af det samlede stofområde, som er gennemarbejdet i modulets fag. Hvis to eller tre studerende udarbejder en fælles eksamensportfolio, kan den enkelte studerende vælge at beskæftige sig med et delemne inden for det overordnede emne.

En af grundene til at arbejde med portfolio er, at man via denne løbende indsamler dokumentation for gennemførte aktiviteter og opnåede kvalifikationer. Ud fra den samlede portfolio kan man så sammensætte en præsentationsportfolio med henblik på bestemte formål - f.eks. jobsøgning, lønforhandling eller evaluering. På denne masteruddannelse er det naturligvis også vigtigt, at man som stu-

derende dokumenterer sin faglige progression, og dette gøres på første år bl.a. ved hjælp af eksamensportfolien, som danner udgangspunkt for den mundtlige eksamen.

3. NY EVALUERINGSMETODE PÅ "IT, SPROG, LEDELSE OG KNOWLEDGE MANAGEMENT" (DELPROJEKT 2)

Uddannelsen blev i sommeren 2002 reduceret fra 90 ECTS til 60 ECTS. Det betyder, at uddannelsen er blevet omstruktureret, og faget "It, sprog, ledelse og knowledge management" er blevet nedlagt på den ny ordning. En del af indholdet er flyttet til modulet "It, sprog og ledelse" på ny ordning. Vi er således i gang med andet og sidste gennemløb af forløbet, som det ser ud på gammel studieordning.

Som noget nyt på uddannelsen forsøgte vi at lade evalueringen bestå af dels en bedømmelse af den studerendes aktivitet i debatforum, dels en bedømmelse af en bunden skriftlig opgave. Målet var at forbedre undervisningen og de studerendes læringsudbytte ved anvendelse af tvungen deltagelse i den virtuelle undervisningskommunikation. Metoden går i korte træk ud på at den studerende i forbindelse med eksamen skal aflevere en portfolio med et udvalg af egne indlæg fra den debat, der løbende har udspillet sig i debatforum.

3.1 MODULBESKRIVELSE

Det overordnede mål for modulet er at bibringe de studerende det teoretiske og praktiske grundlag for den ledelse og forandring, sproglæreren og sprogmedarbejderen vil skulle forestå i sin organisation, helt overordnet eller i det daglige teamarbejde.

3.1.1. Indhold

Modulet opbygges omkring 3 delmoduler i en vekselvirkning mellem teori og praksis.

- Delmodul 1: Teknologisk ledelse og praktisk projektledelse. På basis af Asger Søndergaard Olesens it-ledelse i praksis, Valby: IDG-forlaget, 2000, gennemgås lederstil, it-strategi, standardisering, brugeruddannelse og etik såvel som projektstyring, alt sammen i relation til de studerendes daglige virke.
- Delmodul 2: Forandringsledelse. På basis af netforelæsning diskuteres de problemer, organisationer møder ved den forandringsproces, it-implementeringen afføder. Fokus er igen de studerendes virke.
- Delmodul 3: Personal Knowledge Management. Personal Knowledge Management (PKM) er specielt interessant i disse år, hvor begrebet livslang læring for alvor har spredt sig til samtlige områder af samfundet. Studie- og læringsmiljøet ved alle uddannelsesinstitutioner har som reaktion herpå gennem de seneste år gradvist ændret karakter.

For det første har man omstillet sig til nye behov og markeder, således at uddannelse i dag kan tilbydes så målrettet og fleksibelt som muligt. Et af de nye behov er behovet for kompetenceudvikling, sådan som vi ser det i moderne organisationer, hvor den enkelte ansatte indgår i uddannelsesforløb af mere eller mindre formel karakter, og hvor det er en fleksibel og dynamisk udvikling af den enkeltes kompetencer, der er i centrum. Derfor er PKM også en vigtig kompetence at fokusere på i organisationerne. PKM bør indgå i en organisations samlede videnstyringsstrategi, idet evnen til effektiv videnhåndtering på individniveau er en forudsætning for at kunne arbejde med videnstyring på det organisatoriske niveau.

Da der i udstrakt grad overalt arbejdes problembaseret og projektorienteret, får elever og studerende såvel som ansatte større og større ansvar for egen læring. Der arbejdes i projektgrupper, hvilket stiller store krav til evnen til at organisere og samarbejde omkring løsning af de stillede opgaver. Elever, studerende og ansatte har brug for i denne seriøse arbejdsproces løbende og målrettet at kunne identificere, selekttere, organisere samt evaluere målrettede og relevante informationer, sådan at de selv kan håndtere den komplekse videntilegnelse i forhold til nye emnefeltter. Det er derfor nødvendigt, at de tilegner sig metoder og egnede værktøjer til formålet.

Fokus såvel i undervisningssektoren som i erhvervslivet er således rettet mod den enkeltes livslange læring. Læringssituationen er ikke afgrænset til et formelt uddannelsesforløb, men er derimod kendetegnet ved en kontinuerlig række af individuelle læringsforløb af kortere eller længere varighed. For at skabe sammenhæng i og imellem disse læringsforløb er den enkelte nødt til at kunne håndtere sin egen læreproces – nogle kalder dette at lære at lære. Til dette hører som noget centralt evnen til at kunne indsamle, organisere, lagre og genfinde sin egen personlige viden. Der er her tale om den særskilte kompetence, som vi ovenfor har benævnt Personal Knowledge Management.

3.1.2 Form og forløb

Modulet baseres på fjernundervisningsforløb og face-to-face-aktiviteter på weekendseminarer. De studerende bliver ud over den anbefalede litteratur præsenteret for en række netforelæsninger, debatoplæg og opgaver. Løsning af opgaver og debatter finder sted i CampusNet debatforum. Til modul 3 har underviserne udarbejdet en litteraturliste i form af et metrokort. Det er udviklet med programmet WebNize 1000 fra Hypergenic.

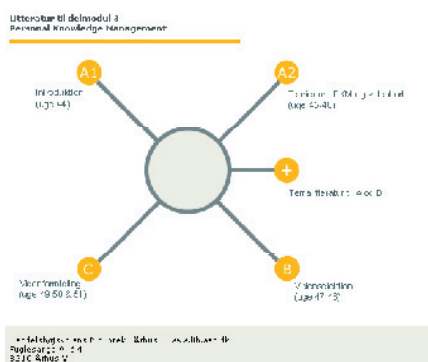

Illustration 4:
Litteraturoversigt i Metro
(HyperGenic,
WebNize 1000)

Bag hver metrolinie ligger lister med hele forløbets litteratur i clearet udgave, dvs. der er indgået aftaler med forlagene om at gøre det tilgængeligt for deltagerne i faget. Arbejdet med clearing har foregået på Handelshøjskolens Bibliotek i Århus (HBÅ), som har stor ekspertise og erfaring på området.

A1 Introduktion (uge 4+)

1. Friend, Jason and Aure Lippincott
["Personal Knowledge Management: A Strategy for controlling Information Overload"](#)
February, 2002
2. Dunsay, Paul A.
["What is PKM? Overview of Personal Knowledge management"](#)
Millikin University
3. Schralber, Trine
["Metatekst 1"](#)
Oktober 2003

Illustration 5: Litteraturliste med elektronisk, clearet materiale

Litteraturlisten og materialerne er passwordbeskyttet, da man typisk clearer efter antallet af brugere. Det er muligt at tilgå litteraturlisten på fjernbasis, dvs. det er ikke nødvendigt at befinde sig på universitets campus.

3.2 PRØVEBESKRIVELSE

Portfolio

På en fastsat dato fremsendes en portfolio, som den studerende selv har samlet bestående af min. 3 og max. 5 egne indlæg fra debatforum. Indlæggene fordeles mellem modulets indholdsblokke. Indlæggene skal have et omfang på minimum 700 og maksimum 1400 tegn.

Kortfattede ytringer om enighed/uenighed regnes ikke for indlæg. Et indlæg skal rumme disse kvaliteter:

1. Den studerende skal forholde sig argumenterende og diskuterende til det konkrete tema og til kæden af diskussionsindlæg i konferencen før den studerendes eget indlæg.
2. Den studerende skal bidrage med såvel erfaringsbaserede/erfaringsrelaterede som teoretiske input.

Disse kriterier har efterfølgende vist sig at skabe problemer, især kravet om indlæggenes størrelse, se pkt. 3.3

Den skriftlige opgave

På en fastsat dato lige efter aflevering af portfolioen vil den skriftlige opgave være tilgængelig på Campusnet. Der gives 3 uger til besvarelsen. Den bundne eksamensopgave kan relatere til hele pensum. Såvel portfolioen som opgavebesvarelse afleveres enten elektronisk eller med post/personligt.

Bedømmelse

Der foretages en samlet bedømmelse af den studerendes aktivitet i debatforum og den skriftlige opgave. Der gives én karakter efter 13-skalaen. Karakteren fremkommer ved en ligelig vægtning mellem den skriftlige opgave og den studerendes portfolio over indlæg på konferencen.

3.3 FORBEDRET LÆRINGSUDBYTTE?

Målet med evalueringsformen var at forbedre undervisningen og de studerendes læringsudbytte ved anvendelse af tvungen deltagelse i den virtuelle undervisningskommunikation. Annette Lorentsen uddyber resultatet af dette i sin artikel xxx i Flexnet-antologien. Spørgsmålet om læringsudbytte er vanskeligt at besvare, men der er alligevel nogle målbare parametre:

Studieaktivitet

Der er ingen tvivl om, at metoden holder folk "til ilden" igennem hele semestret. Aktiviteten i debatforum og fildeling steg meget markant. Den gruppe af studerende, som normalt tilrettelægger deres studium som en massiv indsats umiddelbart før eksamen, blev tvunget til at deltage løbende. Dette tilfredsstillede den gruppe af studerende, som normalt var meget studieaktive og som savnede modspil fra den mere passive del af holdet. Denne gruppe fandt det nemlig meget grænseoverskridende at skulle opfylde de formelle krav, da studiet er jo ellers er tilrettelagt som et fleksibelt studium, der kan kombineres med en travl hverdag med arbejde ved siden af.

En studerende skrev efterfølgende i kursusevalueringen om kravet til studieaktivitet:

"Et kunstigt krav - som mødepligt på et videregående studium. Svært at få til at harmonere med fuldtidsjobbet.

En anden studerende fra den førstnævnte gruppe havde en langt mere positiv holdning til dette:

“For mig var det nyt at arbejde med videndeling på en så konkret men også forpligtende måde. Der var hele tiden krav til de enkelte moduler, og jeg nåede da også at skrive 11 indlæg af skiftende længde og lødighed.”

Aktivt debatforum

I løbet af semesteret for første gennemløb kan vi registrere 108 indlæg i debatforum. Dette svarer til mere end det dobbelte af hvad vi kan registrere på andre moduler af samme størrelse. For at gøre det overkommeligt for eksaminator og censor, fastsatte vi nogle kvantitative krav for de udvalgte indlæg. Dette gav en del frustrationer blandt de studerende. Følgende udsagn stammer også fra kursusevalueringen:

“Det gav en vis usikkerhed (som ikke er usund) at skulle vælge mellem indlæg, der p.g.a. anvendelse i en “virkelig” diskussion pludselig skulle gøres “kunstig” p.g.a. stramme ordtællingskrav. Det bør overvejes at lave modellen om, så man kan få lov at stå ved sine indlæg i den oprindelige og ægte form”

Alle undervisere på modulet har været begejstret for denne evalueringsform. Det har været oplivende, at der har været så stor aktivitet blandt de studerende – og meget stor respons på debatoplæg og opgaver. Men naturligvis kan man ikke ignorere, at formen ikke passer til en stor gruppe studerendes arbejdsmetoder og læringsstile, og i andet gennemløb har vi modereret krav og arbejdspressen en del. Ole Lauridsen, som underviser på første delmodul udtaler:

“Dette tiltag har selvsagt ført til markant øget aktivitet, men personligt finder jeg det ærgerligt at der skal slavepiskermetoder til for at opnå det aktivitetsniveau man tilstræber”

4. STUDIEVEJLEDNING OG INFORMATIONSMATERIALER (DELPROJEKT 3)

Dette delprojekt har igennem projektet haft arbejdstitlen “Den virtuelle studievejleder”. Formålet var at indsamle alle de spørgsmål, vores potentielle og nye studerende måtte have og tage højde for dette i vores informationsmateriale. Dette ville aflaste vores studievejleder og give mere plads til den komplekse og krævede vejledning.

Vi havde (og har) et ønske om en bedre søgning til uddannelsen, og vi sammensatte derfor en undersøgelse af målgruppens forventninger til markedsføring, informationsmateriale og vejledning. Undersøgelsen er foretaget af Stine Rasmussen, konsulent ved IT-indsatsen på Aalborg Universitet.

4.1 PRÆSENTATION AF UNDERSØGELSEN

Første skridt i undersøgelsen var en analyse af det eksisterende informationsmateriale. Andet skridt var at gennemføre en spørgeskemaundersøgelse blandt de studerende på MILS.

Spørgeskemaet blev udsendt elektronisk til alle 42 studerende. Formålet med undersøgelsen var at afdække følgende:

1. Hvem er målgruppe for Master i It, Sprog og Læring (MILS)
2. Informationssøgning - Hvor og hvordan søger målgruppen informationer, herunder især om faglige nyheder inden for deres respektive arbejdsområder
3. Tvivlsspørgsmål - Hvilke informationer de potentielle studerende typisk søger i informationsmaterialet. Hvilke typiske tvivlsspørgsmål potentielle studerende på MILS har i forbindelse med studiestart
4. Kvalitet af vejledningsmateriale. - Om det foreliggende informationsmateriale giver de potentielle studerende de søgte oplysninger (om optagelseskrav, studieform, modulbeskrivelser, pris for uddannelsen og lign.) eller om materialet kan/skal redigeres for bedre at imødekomme målgruppens behov
5. Vigtighed af vejledningsformer - Hvor vigtige er de forskellige vejledningsformer for de masterstuderende
6. Markedsføring - Hvor/hvordan uddannelsen kan markedsføres for at vi kan komme i kontakt med studiets målgruppe

Af de 42 studerende var 33 kvinder og 9 mænd. Blandt de studerende var der 25 undervisere på en ungdomsuddannelse, 5 undervisere på VUC, 3 undervisere på en videregående uddannelse, 1 indvandrerlærer, 1 specialunderviser for mennesker med kommunikationsvanskeligheder, 1 folkeskolelærer, 1 erhvervsprofessionel medarbejder, 1 bibliotekar og 3 administrative medarbejdere. Vi modtog 19 besvarelser på skemaet, hvilket svarer til ca. 45% af de MILS-studerende

Som tredje skridt gennemførte vi interviews med vejlederne. Tre vejledere tilknyttet Masteruddannelsen "IT, Sprog & Læring" blev interviewet for at nuancere spørgeskemaernes resultater og redegøre for de faglige og administrative medarbejders oplevelser med de studerende.

Interviewdeltagerne var:

- Studieleder og faglig vejleder på MILS Ole Lauridsen (OL)
- Administrativ og faglig vejleder Gitte Stavad Andersen (GSA)
- It-vejleder Signe Hvid Maribo (SHM)

Målet med interviewene var at klarlægge, hvem vejlederne på studiet ser som studiets målgruppe, og høre, hvilke typiske spørgsmål de fagligt og/eller administrativt tilknyttede personer typisk skal besvare i forbindelse med vejledningen af nuværende og potentielle Masterstuderende.

4.2 RESULTATERNE AF UNDERSØGELSEN

Resultaterne af undersøgelsen blev sammenfattet i rapporten "Evaluering af Masteruddannelsen i It, Sprog og Læring" fra december 2002. I det følgende har vi lavet et sammendrag af rapportens konklusioner på de relevante områder.

4.2.1 Informationssøgning

De fleste af de nuværende studerende havde enten hørt om MILS på Internettet eller i et fagforeningsblad. Ingen havde hørt om uddannelsen på Arbejdsformidlingen. Efter at have hørt om uddannelsen angav 14 respondenter at have søgt yderligere informationer om uddannelsen på Internettet – hvilket understreger, at placeringen af uddannelsen på Internettet samt præsentationen af uddannelsen på nettet er af stor betydning.

Konkrete forslag til indryk af informationer om MILS er annoncering og/eller artikler i fagblade som "Gymnasieskolen", Handelsskolens blad, "LVU-Bladet", "Folkeskolen", "Sproglæreren" fra Sproglærerforeningen og "Magisterbladet" fra Dansk Magisterforening. Desuden er det vigtigt at gøre en informationshjemmeside om MILS synlig på Internettet ved registrering f.eks. hos "Yahoo" og "Jubii" samt portaler for folkeskolelærere samt undervisere på ungdomsuddannelser.

4.2.2 De studerendes tvivlsspørgsmål

Indholdet på www.asb.dk/milsinfo (uddannelsens eksterne web) svarede i hovedtræk til de punkter/det indhold respondenterne typisk ville søge, hvilket som udgangspunkt gør siden til den mest ideelle informationsside om studiet.

Interviewdeltagerne blev desuden bedt om at formulere typiske spørgsmål fra de studerende samt spørgsmål, de havde haft inden studiestarten. Deres svar (spørgsmål) kan igen inddeles i de punkter, som de studerende ville søge på en hjemmeside. Sammenfattende havde de studerende typisk følgende spørgsmål:

- Målgruppe

"Hvilke grupper henvender studiet sig til? "

"Hvem er de andre på studiet?"

- Uddannelsens mål/Hvad kan jeg når jeg er færdig?

"Hvad kan jeg anvende masteren til?"

- Adgangskrav og -forudsætninger

"Kvalifikationskrav" – Hvad kræver det at komme ind på MILS?

"Hvilke fag/kurser giver merit for at komme ind på MILS?"

"Er mine IT-kundskaber gode nok?"

- Studiets indhold/opbygning
  - "Hvor lang tid tager uddannelsen?"
  - "Sprogs vægtning i studiet?"
  - "Kan man tage enkelte moduler fra studiet?"

- Arbejdsomængde
  - "Kan jeg finde tid nok i hverdagen?"
  - "Er arbejdsomængden realistisk?"
  - "Ligger studiet på hverdage eller i weekender?"

- Arbejdsform/Eksamen
  - "Arbejdsform?" - "Hvordan foregår en forelæsning pr. fjernundervisning?"
  - "Mulighed for at læse på heltid?"
  - "Holdstørrelse?"
  - "Hvordan foregår eksamen?" - "Kan eksamen evt. udsættes?"

- Priser og betaling
  - "Har jeg råd?" Hvad koster det at læse på MILS?
  - "Mulighed for at få støtte til uddannelsen?"

- Begrebsbeskrivelser
  - "Hvad er portfolio?"
  - "Hvad er en årspakke?"

4.2.3 Forskellige vejledningsformer

Ved spørgsmålet om vigtigheden af forskellige vejledningsformer var en "fyldig informationsfolder med alle detaljer om studiet" samt "personlig vejledning" de vigtigste blandt de studerende. Virtuel vejledning var ifølge 10 af respondenterne ikke nok, hvorimod 9 mente, det kunne være nok kun at modtage virtuel studievejledning i form af en hjemmeside.

De meget personspecifikke spørgsmål fra potentielle studerende er en af grundene til, at man ikke kan nøjes med at tilbyde de potentielle MILS-studerende virtuel studievejledning i form af en hjemmeside. En anden grund er, at personlig kontakt til medarbejdere på studiet er meget vigtig for de studerende – de vil gerne "føle" kontakten både før og i løbet af studiet hvorfor vejledningen af kommende MILS-studerende vil forblive tæt knyttet til de 3 interviewdeltagere – studieleder Ole Lauridsen, Gitte Stavad Andersen og Signe Hvid Maribo.

4.2.4 Den eksterne web

Undersøgelsen konkluderede, at web-informationsmaterialet, dvs. uddannelsens eksterne websted, kunne forbedres for at komme nogle af de studerendes tvivlsspørgsmål i forkøbet:

- Man kunne med fordel samle de mest almindelige spørgsmål og svar og integrere dem i en liste med F.A.Q
- Man kunne f.eks. opstille profiler af studerende, som læser MILS. Dermed kan de potentielle studerende se, hvem de nuværende studerende er og om studiet er noget for dem. Endvidere kunne de måske høre mere om, hvordan de nuværende studerende får hverdagen til at hænge sammen med fuldtidsjob og studium.
- Man kunne integrere muligheden for bestilling af informationsmateriale om studiet direkte fra hjemmesiden.
- Sproget på hjemmesiden er som i informationsfolderen skrevet i passiv form, og minder meget om sproget i en egentlig studieordning. Det er naturligvis vigtigt ikke at tale ned til den voksne målgruppe, men en udarbejdelse af teksten i en aktiv form kan være med til at gøre den mere læsevenlig.

Disse konkrete tiltag samt forslag til en lang række mindre ændringer førte til, at vi i sommeren 2003 reorganiserede uddannelsens eksterne websted.

4.3 DEN NYE EKSTERNE WEB

I den nye eksterne web <http://www.asb.dk/programmes/milsinfo> har vi forsøgt at efterleve de konklusioner, undersøgelsen kom frem til.

Vi har indsamlet en lang række FAQ (Frequently Asked Questions). På webstedet har vi fokuseret på nogle af de spørgsmål, som optager målgruppen mest, f.eks. hvordan man kombinerer studier, privatliv og arbejdsliv (Ill. 6).

Illustration 6: Eksempel fra ekstern web: fleksibel undervisning

Listen over ofte stillede spørgsmål (FAQ) er også blevet meget vel modtaget. Vi har systematisk indsamlet de spørgsmål, vejlederne modtog ved studiestart. Resultatet er en dynamisk liste, som vi løbende opdaterer med nye spørgsmål (Ill. 7).

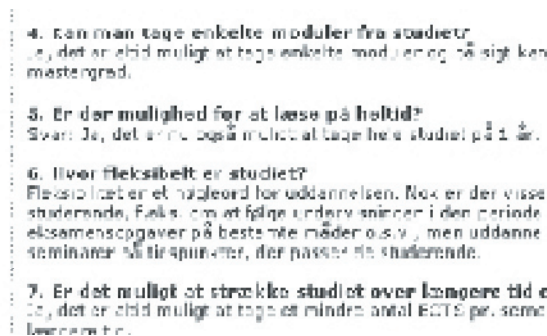

Illustration 7: Eksempel fra ekstern web: FAQ (Frequently Asked Questions)

Som opfølgning på undersøgelsen har vi lavet interviews med tidligere og nuværende studerende med henblik på at bruge deres udtalelser som "testimonials" på webstedet. Vi overvejer at udvide dette til egentlige profiler eller portrætter. Et eksempel på et testimonial ses nedenfor (ill. 8)

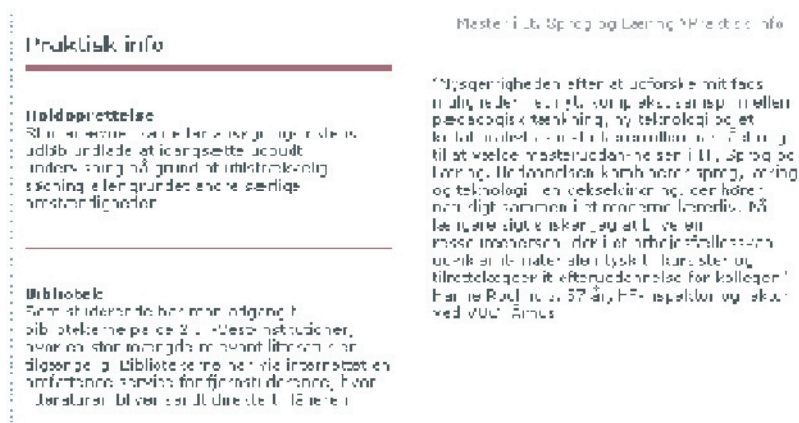

Illustration 8: Eksempel fra eksternt web: Testimonial

Arbejdet med at opbygge den egentlige "virtuelle studievejleder" er med vores nye websted nået langt. Vi opsamler løbende nye emner i den personlige studievejledning og håber, at vores eksterne web med tiden bliver et stadig mere fyldigt supplement til den personlige vejledning, som rapporten konkluderer at vi ikke kan afskaffe.

5. YDERLIGERE FAGBESKRIVELSER

Vi har i alt ladet 4 fag fordelt over 3 moduler indgå i Flexnet. Fagene indgår alle på én eller anden måde i en nytænkning i forhold til fleksibilitet, tilrettelæggelse og metode.

1. It og læring
2. It og sproglige læringsprocesser
3. It, sprog, ledelse og knowledge management
4. It og mundtlighed

I afsnit 2 om portfolio beskrives de to fag, der udgør modulet It, sprog og læreprocesser, nemlig It og læring samt It og sproglige læringsprocesser. I afsnit 3 beskrives faget It, sprog, ledelse og knowledge management. Det fjerde og sidste fag er også et selvstændigt modul, nemlig valget It og mundtlighed, som er pla-

ceret på uddannelsens 3. semester. Modulet er opbygget som et samarbejdsprojekt, og vi har brugt WebNize 1000 til at lave en grafisk tilgang til faget, en løsning som er meget populær hos de studerende.

5.1 It og MUNDTLIGHED

Målet med dette modul er at bibringe de studerende det teoretiske fundament for udvikling af en reflekterende holdning til inkorporering af it i den del af sprogundervisningen, der beskæftiger sig med oparbejdelsen af talt interaktion. Det er ligeledes et mål at sætte de studerende i stand til i undervisningen at indtænke anvendelse af it-ressourcer under hensyntagen til disses kompatibilitet med de grundlæggende sproglæringsteorier på området.

5.1.1 Indhold

Kurset uddyber den del af modulet It og sproglige læringsprocesser, der omhandler mundtlig sprogproduktion, og det opbygges som en vekselvirkning imellem teori og praksis.

I kursets teoretiske del belyses forskellene imellem på den ene side (a)synkrone computermedierede og på den anden synkrone face-to-face interaktionsformer, primært i relation til flg. tre komponenter fra den kommunikative kompetence:

- It og diskursiv kompetence, der skal anskueliggøre computermediets læringspotentiale i oparbejdelsen af sprogindlæreres viden om dialogopbygning, replikskiftmekanismer, gambitter, emneskiftmekanismer, tilbagekanaliserende feedback og dialogiske regler som led i kohærent interaktion.
- It og pragmatisk kompetence, der skal anskueliggøre computermediets læringspotentiale i oparbejdelsen af sprogindlæreres viden om en sproghandlings realisationsmønster samt en viden om de sociale og kulturelle normer, der styrer en sprogbrugers valg af et givent pragmalingsvistisk realisationsmønster ud fra sociale, kulturelle og psykologiske faktorer.
- It og strategisk kompetence, der skal anskueliggøre computermediets læringspotentiale i oparbejdelsen af sprogindlæreres viden om kommunikationsstrategier til selvstændig løsning af sproglige problemer.

I kursets praktiske del får de studerende lejlighed til løbende at diskutere og afprøve teoriernes anvendelighed. Der løses afgrænsede opgaver individuelt eller i mindre grupper. Sådanne opgaver kan fx tage form af udvikling af forslag til progressivt opbyggede kompetenceforløb, hvor det sproglæringsmæssige potentiale i forbindelse med inkorporering af computerstøttede delelementer indtænkes ud fra kvalitative og kvantitative aspekter.

5.1.2 Form og forløb

Modulet afvikles som fjernundervisning på platformen CampusNet. Forløbet kører i ét semester og består af følgende arbejdshandlinger:

- læsning af teori
- løsning af opgaver
- aktiv deltagelse i diskussionsforum

- arbejde med It-ressourcer.

Samarbejdsprojekt

Modulet er tilrettelagt som et samarbejdsprojekt med en række overordnede spørgsmål og opgaver, som underviser og studerende i fællesskab skal søge at besvare og løse. For at undgå at man ender der, hvor den generelt øgede it-aktivitet sker på bekostning af oparbejdelse af ægte mundtlige interaktionsformer, kræves en reflekterende holdning til og en praktisk færdighed i ud fra forskningsbaserede og sproglæringsteoretiske principper at opstille brugbare kriterier for udvikling af sammenhængende IT-baserede undervisningsforløb. Dette bør ske ud fra en vurdering af, hvordan og i hvilket omfang CALL-programmer og andre former for sprogteknologiske materialer optimalt kan understøtte de progressivt opbyggede faser, der karakteriserer et undervisningsforløb i fremmedsproglig mundtlighed med fokus på selve sproglæringsprocessen.

Kernen i samarbejdsprojektet er et debatforum, som anvendes på nedenstående fronter, f.eks.:

- bringe links til relevant supplerende litteratur
- bringe links til net-baserede øvelsesmaterialer, der ønskes en diskussion af
- brainstorme indfaldsvinkler til relationen 'sproglæringsteori - sprogteknologi' inden for hovedemnet talt interaktion
- forelægge og diskutere konkrete undervisningsmæssige problemstillinger inden for området
- løsning, fremlæggelse og diskussion af konkrete samarbejdsopgaver (se nedenfor).

Hvad angår det sidste punkt, opstilles i oversigten forslag til konkrete samarbejdsopgaver. Samarbejdsforslagene er tænkt som mulige igangsættere for konkret bearbejdning af kursets tema og kan, som vanligt, udføres individuelt eller i mindre grupper.

Metro

Vi har på dette modul forsøgt at bruge WebNize 1000 (Hypergenic) til at organisere faget. Metroen består af en enkelt linie med stop ved f.eks. litteratur og opgaver.

IT og mundtlighed

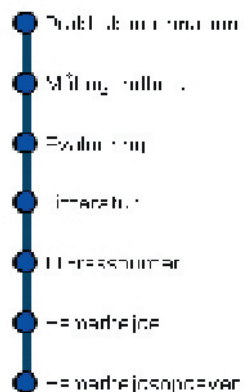

Illustration 9: Metro til It og mundtlighed: Oversigtskort

De studerende har været meget tilfredse med den grafiske fremstilling. Det giver et godt overblik over faget, og på længere sigt vil vi overveje at "bygge linier" til alle fag og knytte dem sammen i et egentligt metronet.

FØJSLAG TIL SAMARBEJDSOPGAVER

Illustration 10: Metro til It og mundtlighed: stationen Samarbejdsopgaver

6. KONKLUSION

Formålet med Flexnet-projektet har været at udvikle og realisere fleksibel, netstøttet fjernundervisning af høj kvalitet. Som nævnt indledningsvis har uddannelsen Master i It, Sprog og Læring fra starten være opbygget yderst fleksibelt og netbaseret. Projektet har alligevel givet stor inspiration til yderligere udvikling og forankring af uddannelsen og dens moduler inden for de fire dimensioner af netstøttet uddannelse, som projektet har fokuseret på, d.v.s. teknologi, pædagogik, materialer og uddannelsesorganisering.

Vi har fået stor inspiration fra projektets tværgående arbejdsgrupper og har herigennem fået mulighed for at eksperimentere med forskellige værktøjer lige fra videokonference i undervisningen og brug af webkameraer til gruppearbejde til brug af annotering på websider. De studerende har som oftest fundet det spændende at deltage i disse eksperimenter, men vi har dog været på grænsen til at gøre de studerende test- og evalueringstrætte, hvorfor enkelte forsøg har måtte udgå.

Vi mener at have udviklet nogle holdbare koncepter for netstøttet efter- og videreuddannelse i Flexnets regi. Samtidig har projektet skabt grobund for et netværk og et erfaringsudvekslingsforum for undervisere og udviklere, som vi vil kunne trække på mange år fremover. Vi ser frem til projektets sidste fase, hvor videndeling og formidling står i centrum. Vi håber, at uddannelsens resultater vil fungere som konstruktive bidrag til såvel Flexnetantologien samt Learningnet.dk.